

Onderzoek naar het (top)sportbeleid van de gemeente Amstelveen

Rapport Rekenkamer Gemeente Amstelveen

BMC Onderzoek
Augustus 2012
drs. K.H.J. van de Wetering
drs. P.J. Bremmer
M. Spoorenberg Msc
Projectnummer: 019638
Correspondentienummer: DH-0308-2951

INHOUD

Inleiding	1
Aanleiding voor het onderzoek	1
Behoeftte aan onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid	1
Doelstelling en onderzoeksvragen	2
Onderzoeksaanpak	3
Hoofdstuk 1 Onderzoeksbevindingen	4
1.2 Beschikt Amstelveen over een hoogwaardige topsportvoorziening?	5
1.3 Is er een topsportstructuur gerealiseerd, waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning, topsportevenementen en sponsoring verankerd worden?	6
1.4 Legt het topsportbeleid voldoende verbinding naar breedtesport, stimuleert het sportdeelname en talentontwikkeling en waaruit blijkt dat?	11
1.5 Levert het topsportbeleid een bijdrage op het gebied van citymarketing en waaruit blijkt dat?	11
1.6 Is het topsportbeleid in vergelijking met andere gemeenten duur?	12
Hoofdstuk 2 Conclusies en aanbevelingen	16
2.1 Conclusies	16
2.2 Aanbevelingen	18
Bijlagen	
1. Normenkader	20
2. Kader: Topsportbeleid in Nederland	22
3. Bronnen	24
4. Gehouden interviews	25

Inleiding

Aanleiding voor het onderzoek

Vanaf 2007 is sprake van verdere ontwikkeling van topsport in Amstelveen. De gemeente heeft in dat jaar gekozen voor een groei naar een stevige en gezonde basis voor topsport in Amstelveen met perspectief op continuïteit. Het streven is een realistisch topsportklimaat op Amstelveense schaal, dat een waardevolle bijdrage levert aan de doelstellingen van het citymarketingbeleid. En daarin investeren en het proces zodanig begeleiden dat de risico's zo veel mogelijk ingeperkt zijn. Dit betekent de regierol voeren en met alle betrokken partijen in fases naar een topsportklimaat toewerken. Op basis hiervan diende het volgende tot stand te komen:

- Oprichting en vormgeving van een Stichting Topsport Amstelveen.
- Invulling geven aan duurzame samenwerking tussen Amstelveense topsportverenigingen.
- Convenant sluiten met Nevobo voor het 'hosten' van het Nederlands damesteam.
- Een oplossing voor de behoefte aan een trainingshal turnen.
- De bouw van een separate multifunctionele topsporthal.
- Gezien de groeiende vraag naar binnensportcapaciteit het sporthallenbestand van Amstelveen uitbreiden.

Behoefte aan onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid

Mede op basis van een inventarisatie onder raadsfracties heeft de Rekenkamercommissie Amstelveen besloten om in 2012 een onderzoek uit te voeren naar het gemeentelijk topsportbeleid. Op basis van de beschikbare informatie heeft de raad onvoldoende zicht op de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk topsportbeleid, waardoor hij onvoldoende invulling kan geven aan zijn sturende taak en eventuele bijstellingen niet goed beredeneerd en onderbouwd kunnen worden.

Het onderzoek naar het gemeentelijk topsportbeleid heeft betrekking op de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid in de periode 2007 tot en met 2011. Daarbij blijft de wenselijkheid van het beleid buiten het oordeel van de Rekenkamercommissie, aangezien dat een politieke keuze is.

De gemeenteraad was in 2007 van mening dat - in het licht van een kwalitatief evenwichtig voorzieningenniveau in Amstelveen - een inhaalslag te maken is. De raad stond een realistisch, op duurzaamheid gericht, topsportbeleid voor ogen, een beleid dat past bij de schaal van Amstelveen, verbindingen legt met de breedtesport en sportdeelname en talentontwikkeling stimuleert. En een belangrijke bijdrage levert aan de gemeentelijke ambitie op het gebied van citymarketing.

In de nota “Amstelveen, ook topsportstad?” (juli 2007) werd dit beleid geformuleerd en werden de financiële consequenties in beeld gebracht. In de nota ‘Herijking Sportbeleid 2010-2015’ (2009)¹ werden geen majeure wijzigingen in het bestaande topsportbeleid voorgesteld. In de commissie Burgers en Samenleving is diverse keren gevraagd naar een integrale nota waarin de sportvisie van de gemeente zou worden weergegeven. Dit heeft geleid tot een conceptnotitie in 2011, die door een werkgroep uit de raad op 8 december 2011 in de vorm van stellingen tijdens een raadsbrede thema-avond is bediscussieerd.

Doelstelling en onderzoeksvragen

Doelstelling van het onderzoek door de Rekenkamercommissie is om de raad te voorzien van relevante en compacte informatie over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk topsportbeleid. Deze informatie zal leiden tot conclusies en aanbevelingen, die de raad beter in staat zal stellen om invulling te geven aan zijn sturende en controlerende taak.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

Is het topsportbeleid van de gemeente Amstelveen doelmatig en doeltreffend?

Op basis van deze centrale onderzoeksvraag heeft de Rekenkamer de volgende deelvragen geformuleerd:

- Beschikt Amstelveen over een hoogwaardige topsportvoorziening, waarin trainingen en wedstrijden op nationaal en internationaal niveau gehouden worden?
- Is er een topsportstructuur gerealiseerd, waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning, topsportevenementen en sponsoring verankerd worden?
- Legt het topsportbeleid voldoende verbinding naar breedtesport, stimuleert het sportdeelname en talentontwikkeling en waaruit blijkt dit?
- Levert het topsportbeleid een bijdrage op het gebied van citymarketing en waaruit blijkt dit?
- Is het topsportbeleid in vergelijking met het topsportbeleid in andere gemeenten duur, even duur of juist goedkoop?

De antwoorden op deze deelvragen zijn in het onderzoek getoetst aan een vooraf vastgesteld normenkader. De normen die betrekking hebben op de **doeltreffendheid** sluiten aan bij de beleidsdoelstellingen, zoals die oorspronkelijk werden geformuleerd in de nota “Amstelveen, ook topsportstad?” (2007). De normen voor **doelmatigheid** worden ontleend aan confrontatie met vergelijkende cijfers met andere gemeenten waarin topsportbeleid wordt gevoerd. Het normenkader is besproken met de Rekenkamercommissie en vervolgens definitief vastgesteld (bijlage 1).

¹ Deze conceptnota is besproken in de commissie Burgers en Samenleving (30 september 2009), maar heeft verder geen vervolg gehad in de raad.

Onderzoeksaanpak

De volgende onderzoeksmethoden zijn gehanteerd:

- *Normenkader*
Vastgesteld met de Rekenkamercommissie, de bevindingen zijn getoetst aan het normenkader.
- *Documentenstudie*
Het resultaat van de documentenstudie is op 10 april 2012 in de vorm van een voortgangsrapportage aan de Rekenkamercommissie voorgelegd. Onderdeel van de voortgangsrapportage was het kader 'Topsportbeleid in Nederland'. Deze beschouwing is als bijlage 2 bij dit rapport gevoegd. De bestudeerde documenten zijn in bijlage 3 opgenomen.
- *Interviews*
Tijdens de interviews is gewerkt met een semi-gestructureerde vragenlijst. De vragenlijst is voor een belangrijk deel gebaseerd op de documentenanalyse. Ontbrekende informatie en 'knelpunten/verwonderpunten' zijn aan de orde gesteld. Ook is verkend wat er moet veranderen om tot verbetering te komen. Een beknopt verslag van de interviews is ter goedkeuring voorgelegd aan de geïnterviewden. De resultaten zijn anoniem in de rapportage verwerkt. In totaal zijn 8 mondelinge en 15 telefonische interviews gehouden. In bijlage 4 is de interviewlijst weergegeven.
- *Analyse in vergelijking met (vier) andere gemeenten*
In overleg met de Rekenkamercommissie is een vergelijking gemaakt van de doelmatigheid van het topsportbeleid met vier andere gemeenten:
 - Haarlem
 - Zaanstad
 - Haarlemmermeer
 - ZoetermeerAan deze gemeenten is de vraag gesteld in hoeverre sprake is van beleid ten aanzien van topsport en/of talentontwikkeling in deze gemeenten. Per e-mail en telefonisch zijn antwoorden van deze gemeenten verkregen.

Hoofdstuk 1 Onderzoeksbevindingen

1.1 Vooraf

In dit hoofdstuk wordt het topsportbeleid van Amstelveen op basis van de deelvragen en het normenkader geanalyseerd. Hierbij passen echter wel enkele opmerkingen vooraf. Uit documentenstudie en de eerste interviews bleek al snel dat het gemeentelijk topsportbeleid in de uitvoering nogal ingrijpend gewijzigd is in de afgelopen vier jaar. De uitspraak 'er is geen topsportbeleid' staat symbool voor een dwarsdoorsnede van de gehouden interviews.

Van belang hierbij zijn in ieder geval:

- Het niet realiseren van de gewenste multifunctionele topsporthal. De gemeenteraad heeft in 2009 besloten de € 5,7 miljoen die voor deze topsporthal bestemd was niet te besteden. In haar vergadering van 11 november 2009 is van dit bedrag € 3,45 miljoen bestemd voor de breedtesport (met name accommodaties).
- De teloorgang van het topvolleybal in Amstelveen. Het convenant met de Nevobo voor het 'hosten' van het Nederlands damesteam is niet gerealiseerd. De beide volleybalclubs AMVJ en Martinus zijn met elkaar gefuseerd om weer levensvatbaarheid te krijgen. De TopVolleybal Combinatie Amstelveen (eerste damesteam) heeft in het afgelopen seizoen nog wel in de hoogste competitie gespeeld, maar daarin slechts 3 sets gewonnen in 16 wedstrijden.
- De gewijzigde politieke omstandigheden. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2010 is een nieuw college aangetreden dat een andere koers vaart waar het de sport betreft. Het accent wordt door dit college vooral op breedtesport gelegd.

Deze ontwikkelingen zijn van invloed geweest op de accenten die de respondenten in de beantwoording van de vragen hebben gelegd. Met deze context is rekening gehouden bij de beantwoording van de onderzoeksvragen. Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen wordt, waar dat relevant is, gerefereerd aan de verschillende groeperingen die zijn geïnterviewd:

- directie/management Stichting Topsport Amstelveen (STAV)
- directeur Stichting Amstelveens Sportbedrijf (SAS)
- wethouder en beleidsmedewerker sport gemeente Amstelveen
- sportverenigingen
- sporters
- raadsleden
- bedrijfsleven
- sportbonden
- gemeente Amsterdam/Topsport Amsterdam
- lokale media

1.2 Beschikt Amstelveen over een hoogwaardige topsportvoorziening?

Norm

- De mate waarin de topsportvoorzieningen voldoen aan (inter)nationale normen.
- De mate waarin de voorzieningen voldoen aan de normen van de betreffende sportbonden.
- De mate waarin de voorzieningen voldoen aan de normen van de betreffende topsportverenigingen/ topsporters.

Bevindingen

De multifunctionele topsporthal is niet gerealiseerd (besluit gemeenteraad voor bestemming breedtesport, 11/11/2009). In 2011 is de nieuwe Bankrashal tot stand gekomen. De Emergohal wordt in de zomer van 2012 gerenoveerd. Van de aanvankelijk gereserveerde € 5,7 miljoen is € 3,45 miljoen geïnvesteerd in de buitensport. Onder andere in de aanleg en verbetering van (kunst)grasvelden en verplaatsing van een clubgebouw.

De investeringen hebben een grote kwantitatieve en kwalitatieve impuls voor de Amstelveense sportvelden opgeleverd. In het verlengde van deze kwaliteitsslag wil de gemeente nu ook het sportbeleid actualiseren, samen met de verenigingen en het Sportbedrijf. In het nieuwe sportbeleid worden ambities en actiepunten geformuleerd, onder andere om de al hoge sportparticipatie in de gemeente nog verder te verhogen. Daarbij krijgt de link met onderwijs, jeugd- en jongerenwerk specifieke aandacht.

Wethouder sport John Levie (Burgerbelangen Amstelveen) reageert enthousiast: *“Het is echt geweldig om te zien hoeveel er de afgelopen periode, met dank aan de enorme inspanningen van de vrijwilligers van de sportverenigingen en van onze eigen mensen, op het gebied van buitensportaccommodaties is gerealiseerd. De binnensportaccommodaties worden daarbij niet uit het oog verloren. Naast de pas geopende Nieuwe Bankrashal wordt in de zomermaanden ook de Emergohal gerenoveerd. Dit zorgt ervoor dat de sportaccommodaties in Amstelveen tiptop in orde zijn. Nu willen wij samen met de verenigingen en het Sportbedrijf er voor zorgen dat er nog meer Amstelveners van deze prachtige sportaccommodaties gebruik gaan maken”.*

Bron: website gemeente Amstelveen, maart 2012

Bronnenstudie

Kennis is genomen van de raadsverslagen over het topsportbeleid (17 december 2008) en de uiteindelijke bestemming van de gereserveerde € 5,7 miljoen (11 november 2009).

Na het afwijzen van de bouw van een topsporthal hebben SAS en STAV in een memo “Twaalf wensen voor het sportbeleid 2010-2014” (2010) gepleit voor een topaccommodatie voor sport en innovatie. De visie was dat het primair om een accommodatie/centrum ten dienste van de totale ‘beweeg- en sportkolom’ gaat en

niet alleen voor de breedtesport. De wensen zijn aangeboden aan de lijsttrekkers van de partijen voor de gemeenteraadsverkiezingen. In de het collegeprogramma 2010-2014 zijn deze niet teruggekomen.

Accenten in interviews

Over het algemeen is er begrip bij de geïnterviewden voor het besluit om de topsporthal niet te realiseren. Enerzijds vanuit de realiteit dat er gewijzigde politieke omstandigheden zijn, anderzijds in verband met het kostenaspect in een economisch mindere tijd.

Eén van de geïnterviewde gemeenteraadsleden is wel van mening dat geen sprake is van een consistent beleid en dat de gemeente een stevigere positie in zou moeten nemen. Een andere respondent geeft aan dat de discussie over de topsporthal volstrekt uit z'n verband is getrokken: *“De benaming topsporthal is in feite verkeerd geweest, de hal zou voor een groot deel ook voor de breedtesport benut kunnen worden. Nu zijn er nieuwe hallen, die echter niet aan de (inter)nationale eisen voldoen”*.

Verenigingen:

De geïnterviewde vertegenwoordigers van verenigingen zijn van mening dat de accommodatie voor binnensport en atletiek te wensen over laat. Voor volleybal en badminton op het hoogste niveau voldoen de accommodaties niet, terwijl er tevens te weinig zaalruimte is voor trainingen, die over verschillende locaties moeten plaatsvinden. Turnen en atletiek voelen zich al jaren niet gehoord door de gemeente met betrekking tot accommodatiewensen. Een vereniging geeft aan al 20 jaar in overleg te zijn met de gemeente over de faciliteiten en dat er sprake is van een slecht verlopende communicatie. Er wordt gesteld: *“STAV en SAS hebben hart voor de sport, maar kunnen ook niet doordringen bij de gemeente”*. Blijkbaar worden STAV en SAS door de verenigingen niet gezien als uitvoerders van het gemeentelijk beleid.

1.3 Is er een topsportstructuur gerealiseerd, waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning, topsportevenementen en sponsoring verankerd worden?

Norm

- De doelen zijn SMART geformuleerd.
- De gemeente monitort de topsportstructuur met betrekking tot talentontwikkeling, topsportondersteuning en topsportevenementen.
- De mate waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning en topsportevenementen voldoen aan de (inter)nationale normen, zoals gehanteerd door NOC*NSF.
- De mate waarin deze elementen voldoen aan de normen van de betreffende bond(en).
- De mate waarin deze elementen, inclusief sponsoring voldoen aan de normen van de betreffende topsportverenigingen/topsporters.
- De mate waarin sprake is van verankering van de sponsoring volgens de normen van het betreffende bedrijfsleven.

Bevindingen

Bronnenstudie

De SAS en STAV maken onder meer in jaarverslagen melding van het Amstelveens Topsport model. Dit gaat uit van nauwe verbinding tussen breedtesport en talentontwikkeling als schakel naar de top. Dat betekent dat zoals omschreven in het jaarverslag van de SAS *‘sportstimulering in het takenpakket van het Sportbedrijf en (onderdelen van) talentontwikkeling in het STAV bereik procesmatig en operationeel steeds verder in elkaar gaan vloeien’* (2009).

STAV doelstellingen:

- Creëren van (draagvlak voor) een gezond topsportklimaat in Amstelveen.
- Creëren van synergie tussen breedtesport(clubs) en topsport(clubs).
- Bijdragen aan de aantrekkelijkheid van ‘het product Amstelveen’.
- Helpen bij realisatie van (een) exploitabele (top)sportaccommodatie(s) naar Amstelveense behoefte.
- (Helpen bij) organisatie van zoveel mogelijk aansprekende (top)sport evenementen.
- Opbouw kennis-, informatie- en communicatiecentrum over sport en bewegen voor elke belangstellende.

Deze doelstellingen zijn niet geoperationaliseerd. Alleen de laatste doelstelling is mogelijk duidelijk meetbaar. In de documenten is geen relatie aangetroffen met normen van NOC*NSF, de bonden en verenigingen. In de documenten is tevens geen relatie aangetroffen met landelijk en/of regionaal beleid.

Wat volgens de jaarverslagen van de STAV en SAS gerealiseerd is:

Talentontwikkeling:

Algemeen/faciliteiten:

- Criteria voor ondersteuning ontwikkeld en gepubliceerd.
- Met alle vijf VO-scholen convenant gesloten met principes voor vaststellen van talent en soort faciliteiten.
- Eerste inventarisatie talenten; in samenwerking met VO-scholen (140 leerlingen) databank opgezet en individuele vorderingen worden gevolgd.
- Overeenkomst met VU inzake Kind en Ouder Sport Advies Centrum voor gefundeerd advies over sportkeuze.
- Protocol met Ziekenhuis Amstelland inzake faciliteiten bij blessures van talenten/topsporters.
- Mogelijkheid tijdelijke huisvesting te verschaffen.

Verenigingen/sporters:

- Badminton: ondersteuning bij het realiseren van Badminton Academie/ professionalisering/overeenkomst tussen Van Zijderveld Badminton en de VU voor fysiologische/mentale begeleiding van talenten.
- Volleybal: forse bijdrage geleverd aan fusie volleybalverenigingen tot vv Amstelveen/Initiatief tot behoud van Topvolleybal/oprichting hoogwaardige volleybalacademie/ TVCA/gemeentesubsidie eenmalig € 50.000,—.
- Tennis: financieel bijgedragen aan opzet Tennis Academy LTC Amstelland.
- Turnen: Overeenkomst met turnvereniging FIT inzake steun talentontwikkeling: VU voor fysiologische/mentale ondersteuning.
- Basketbal: MBCA BasketballAcademy gestart.
- Hockey: financiële ondersteuning talentontwikkeling vereniging Myra.
- Aan circa tien individuele talenten/toppers een vorm van ondersteuning geboden (bijdrage voor materialen en/of trainingslessen).

Evenementen:

- Criteria ontwikkeld voor beoordeling aanvragen tot ondersteuning van evenementen.
- Jaarlijks betrokken bij circa tien evenementen; dit zijn over het algemeen breedtesportevenementen (met uitzondering van Nederlandse Kampioenschappen Tennis en NK estafettes atletiek).

Promotie en exposure:

- Founder Boarding en Banners, Topbriefing e-mail nieuwsbrief, website ontwikkeld.
- Netwerk uitbreiding, opzet raad van Advies.

Accenten in interviews

In het kader van deze vraag is met name het accent dat is gelegd op talentontwikkeling van belang. Over het algemeen zijn de respondenten het eens

met de samenhang tussen breedtesport en talentontwikkeling die in de loop der jaren meer is benadrukt in de werkwijze van de STAV. Erkend wordt dat talentontwikkeling van nature voortkomt uit de breedtesport en dat het van belang is talentontwikkeling te ondersteunen. *“Voor jongeren moet er perspectief zijn, je leidt niet op voor recreatiesport”* aldus één van de respondenten.

Het college heeft voor de breedtesport gekozen. Als daar talenten uit voortkomen, is het college daar positief over. Topsport is namelijk gebaat bij een goed klimaat voor de breedtesport. Samenwerking met en in de regio Amsterdam dient volgens het college te worden bevorderd. Dit geldt voor talentontwikkeling (als talenten een stap hoger kunnen, is het logisch dat Amsterdam hen kan ondersteunen) maar ook voor evenementen. Het betrekken van het bedrijfsleven bij de verdere ontwikkeling is belangrijk. Voor het bedrijfsleven is het van belang dat duidelijk is wat de tegenprestatie is. Het is niet de taak van de lokale overheid om topsport te financieren, wel om te faciliteren.

Ondanks de politieke koerswijziging is de STAV erin geslaagd om veel gedaan te krijgen in samenwerking met een ketting van partners (zie opsomming bij ‘bronnenstudie’). Het aantal gefaciliteerde talenten is in de periode vanaf 2008 gestegen van 0 naar meer dan 100. De STAV vindt het van belang dat de afspraken met founders worden verlengd. Nu kunnen bedrijven gekoppeld worden aan een academie of een specifiek project.

Er is teleurstelling over het terugbrengen van de subsidie voor de STAV van € 250.000 per jaar naar € 150.000 per jaar.

Er is veel waardering voor:

- de inspanningen die zijn gedaan om tot afspraken met de vijf scholen voor voortgezet onderwijs te komen;
- de (inhoudelijke en financiële) ondersteuning van verenigingen bij het maken van beleidsplannen en talentacademies;
- de rol van STAV bij de fusie van de volleybalverenigingen en het behoud van het damesvolleybal;
- de jaarlijkse kampioenenhuldiging;
- de faciliteiten voor de betrokken verenigingen/talenten (sportmedisch, huisvesting, samenwerking VU).

Opvallend is dat er geen samenwerking en/of afstemming is met Amsterdam, terwijl Amstelveen zich overduidelijk in de invloedssfeer van Amsterdam bevindt. De gemeente Amsterdam heeft topsportbeleid, beschikt over een topsportorganisatie (Topsport Amsterdam), waaraan ook de Olympisch netwerkfunctie is verbonden en een centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO). Hoewel sprake is van verschillende groepen topsporters en talenten (in Amsterdam vooral gericht op sporters met een ‘status’ van NOC*NSF, in Amstelveen de categorie daaronder), ligt het voor de hand te veronderstellen dat afstemming, kennisuitwisseling, samenwerking op het gebied van faciliteiten een meerwaarde voor de sporters kan opleveren. Mogelijk dat er ook efficiëntievoordelen aan samenwerking met de gemeente Amsterdam kunnen zitten. Ook met andere gemeenten is nauwelijks sprake van samenwerking. Dit aspect

(‘samenwerking in de regio’) is in verschillende interviews voor zover van toepassing aan de orde gekomen.

Voor de verschillende respondenten zijn de volgende aspecten noemenswaard:

Verenigingen

De verenigingen zijn over het algemeen tevreden over de inspanningen van STAV en SAS, maar ontevreden over de communicatie met en de betrokkenheid en zichtbaarheid van de gemeente. Men ziet beide stichtingen niet als verlengde van het gemeentelijk sportbeleid, meer als ver van de gemeente fungerende instanties. *“STAV en SAS hebben hart voor de sport, maar lijken niet altijd door te kunnen dringen bij de gemeente”*, aldus een voorzitter.

De verenigingen zijn positief over de ontwikkeling van talentacademies en de rol van de STAV daarbij wordt zeer op prijs gesteld. De subsidies (bijvoorbeeld € 15.000,— voor drie jaar) worden als toereikend gezien. De faciliteiten voor talenten en met name de samenwerking met de VU worden als meerwaarde ervaren. Verbetering is zeker mogelijk in de samenwerking tussen de verenigingen, met name betreffende uitwisseling van kennis en gezamenlijk gebruiken van faciliteiten (bijvoorbeeld apparatuur, krachttraining). Enkele verenigingen geven te kennen dat een gezamenlijke talentenacademie mogelijk een nieuwe stap kan zijn.

Er wordt aangegeven door de verenigingen dat samenwerking met Topsport Amsterdam een meerwaarde kan hebben. Wel is van belang dat de identiteit van de Amstelveense talenten en verenigingen behouden moet worden.

Voor een aantal verenigingen is niet duidelijk wat de criteria zijn om gebruik te kunnen maken van de ondersteuning door STAV.

Raadsleden

Aangegeven wordt dat geen aangepast beleid is vastgesteld. In de praktijk is er geen topsportbeleid meer, maar dit is in feite door het college niet voorgesteld aan de raad. Gesteld wordt dat de gemeente een stevigere positie in had moeten nemen en dat meer steun vanuit de politiek en het gemeentelijk apparaat nodig was en is. De principes van aandacht voor talentontwikkeling worden onderschreven door de raadsleden. Wel wordt aangegeven dat de ondersteuning door de STAV op een te beperkte schaal plaatsvindt. Zo is er nog geen bijeenkomst met andere verenigingen georganiseerd. De raadsleden onderschrijven de behoefte aan nieuw sportbeleid, waarbij sprake dient te zijn van een integrale aanpak.

Samenvoeging van STAV en SAS ligt voor de hand, er valt echter nog veel te verbeteren, ook in de bedrijfsvoering. Gepleit wordt voor een sterke organisatie die ‘dichtbij de gemeente’ de uitvoering van sportbeleid ter hand neemt.

Founders

De inzet op talent academies wordt door de founders (sponsors uit het bedrijfsleven) een goede keuze genoemd. Een sportbedrijf dat werkt voor de volle breedte is beter dan de huidige situatie. Het foundership kan omgebogen worden naar adoptie van programma's en co-sponsoring van evenementen. De founders waarmee is gesproken voelen zich betrokken bij Amstelveen en zien bij de gewijzigde ambities kansen om ondersteuning te blijven bieden.

Gemeente en Topsport Amsterdam

De contacten tussen de gemeente Amstelveen/STAV en de gemeente Amsterdam/Topsport Amsterdam zijn beperkt geweest in de onderzochte periode. Volgens de gemeente en Topsport Amsterdam kan samenwerking voordelen opleveren: gebruik maken van faciliteiten, kennis delen, afgestemde aanpak van ondersteuning talenten. Ook heeft Amsterdam de wens om meer samen te werken met betrekking tot 'Amsterdamse' accommodaties en evenementen op het grondgebied van Amstelveen (roeien, hockey).

1.4 Legt het topsportbeleid voldoende verbinding naar breedtesport, stimuleert het sportdeelname en talentontwikkeling en waaruit blijkt dat?

Norm

- De doelen zijn SMART geformuleerd.
- De mate waarin de sportverenigingen de verbinding van het topsportbeleid naar de breedtesport en talentontwikkeling ervaren.
- De gemeente monitort de verbinding van topsport naar breedtesport en talentontwikkeling.
- Na de invoering van topsportbeleid is zowel de sportparticipatie als de doorstroom naar topsport toegenomen.

Bevindingen

Bij de beantwoording van de vorige vraag (vraag 2 over topsportstructuur) is duidelijk dat in de afgelopen jaren vooral een keuze is gemaakt voor talentontwikkeling. Hierbij is ook aangegeven welke resultaten dit heeft opgeleverd. Er is sprake van een verbinding tussen breedtesport en talentontwikkeling. Enkele verenigingen (badminton, volleybal) spelen op het hoogste competitieniveau, waarvan echter niet gesteld kan worden dat hier volgens de gebruikelijke normen sprake is van topsport. De doelen zijn niet SMART geformuleerd, ook is niet zichtbaar of de sportparticipatie en de doorstroom naar topsport zijn toegenomen na de invoering van het topsportbeleid. De gemeente heeft geen rol gespeeld in het monitoren van de verbindingen van topsport naar breedtesport en talentontwikkeling.

1.5 Levert het topsportbeleid een bijdrage op het gebied van citymarketing en waaruit blijkt dat?

Norm

- In het beleid is de beoogde bijdrage van topsport aan citymarketing vastgelegd en SMART geformuleerd.
- De gemeente monitort de bijdrage van topsportbeleid aan citymarketing.
- Na de invoering van topsportbeleid is sport één van de pijlers van de citymarketing van Amstelveen.

Bevindingen

De beoogde bijdrage aan citymarketing is aangegeven in de nota “Amstelveen, ook topsportstad?” (2007): *‘Het college heeft citymarketing als één van de speerpunten van het beleid benoemd. De topsport kan in dat kader belangrijke inhoud en daarmee toegevoegde waarde leveren voor zowel het bedrijfsleven als de inwoners van Amstelveen. Immers, voor het bedrijfsleven in Amstelveen heeft “exposure” via topsportverenigingen en topsportevenementen die media aandacht trekken zonder twijfel een commerciële waarde. Dit betekent dat er, gelet op de hoeveelheid van in Amstelveen gevestigde en gerenommeerde bedrijven, een markt ligt met grote mogelijkheden. Ook het imago van Amstelveen zal nadrukkelijk positief versterkt kunnen worden via de media-aandacht voor topsport en topsportevenementen, zoals de recente topvolleybalwedstrijden van de Champions League aantoonde. Voor de inwoners van Amstelveen een reden voor kijkplezier en voor het gevoel van “trots zijn” op de eigen stad.’*

Wat de beoogde bijdrage van topsport aan citymarketing moet zijn, is niet operationeel geformuleerd.

De jaarverslagen van de STAV geven een opsomming van evenementen (zie vraag 2). De relatie met citymarketing is hierbij niet aangegeven. Verondersteld kan worden dat enkele evenementen in dat kader van belang kunnen zijn, zoals internationale volleybalwedstrijden, play-offs Nederlands Kampioenschap dames volleybal, het Nederlands Kampioenschap tennis en de jaarlijkse kampioenenhuldiging. Uit de beschikbare bronnen en de interviews is echter niet gebleken dat dit het geval is.

In 2006 is op de politieke agenda van Amstelveen met name aandacht voor het bedrijfsleven vanuit citymarketing. In het kader van ‘quality of life’ wordt daarbij wel sport genoemd - en topsport in relatie tot breedtesport - als één van de middelen waaraan gedacht kan worden. Hieraan is verder geen uitwerking gegeven. In de politieke agenda 2010-2014 wordt (top)sport in relatie tot citymarketing niet genoemd. Voor zover van toepassing geven de respondenten in de interviews aan dat zij de relatie met citymarketing in de periode vanaf 2008 niet hebben gezien.

1.6 Is het topsportbeleid in vergelijking met andere gemeenten duur?

De vier andere gemeenten zijn aan de hand van een vragenlijst bevraagd over het topsportbeleid:

1. Wat staat over topsportbeleid in recente sportbeleidsnota's? Hoe wordt topsportbeleid in de praktijk uitgevoerd?
2. Is sprake van een topsportbedrijf/stichting (uitvoering van het beleid)?
3. Wat wordt ondersteund: aanwezigheid van/plannen voor topsportaccommodaties/ondersteuning van (top)sportverenigingen/talentcentra/sportbonden/individuele sporters/topsportevenementen?
4. Is er samenwerking met het bedrijfsleven? Wat is de bijdrage vanuit het bedrijfsleven (in geld/diensten)?
5. Is er samenwerking met het onderwijs? In welke vorm?
6. Hoe is de samenhang met breedtesport geformuleerd?
7. Hoe is de samenwerking met de naastgelegen grote steden? Hoe is de regionale samenwerking (op gemeentelijk niveau en op uitvoerend niveau (sportbedrijven, et cetera)?
8. Is sprake van SMART doelstellingen?
9. Wat is de beoogde bijdrage?

Thema	Amstelveen	Zaanstad	Haarlem	Zoetermeer	Haarlemmermeer
1. Sprake van topsportbeleid	Amstelveen ook topsportstad (2007)	Sportnota 2008-2014; visiedocument Topsport-ontwikkeling	Agenda voor de Sport 2010-2014 met hoofdstuk topsport en talent	Kadernota Sport en Bewegen 2009-2016/ Topsportnota 2007	Sportnota 2009-2012
2. Uitgevoerd door	STAV	Topsportfonds en Platform topsport	Stichting topsport Kennemerland	Gemeente Zoetermeer + Den Haag Topsport	Sportservice NH en Stichting Topsport Kennemerland vormen samen 'Topsport H'meer' (topsportloket en backoffice) Gemeente voert regie en subsidieert
3. Wat wordt ondersteund?	*Talentontwikkeling, m.n. gericht op faciliteiten (sportmedisch, onderwijs, samenwerking VU, et cetera) *Talentacademies (max. € 5000 per jaar) *Evenementen	*Talentontwikkeling *Individuele sporters *Wens voor nieuwe accommodaties die geschikt zijn voor sport op hoogste nationale niveau *Intentie voor RTC korfbal	*Talentontwikkeling m.n. gericht op faciliteiten (sportmedisch, onderwijs, et cetera) * 5 topsportclubs (max. € 5000 per jaar) *Baseballacademie N.B. evenementen: subsidie via afd. evenementen	*Talenten en topsporters (nu 83) die voldoen aan criteria N*N *Evenementen *Ontwikkeling RTC's (topaccommodaties uit particulier initiatief)	*Nu 3 kernsporten (subsidie direct via gemeente); advies aan verenigingen/faciliteiten/ talentontwikkeling/ evenementen/ *Baseballacademy Kennemerland/ *Ontwikkeling NTC's synchroonzwemmen en RTC Turnen/ RG Accommodatie: realisatie Huis van de sport

4.Samenwerking met het bedrijfsleven	Founders: € 84.000 in 2009/ € 59.000 in 2011; diensten circa € 180.000	Wordt gezocht voor het creëren van businessnetwerk (gericht op samenwerking)	Diamond club (circa € 30.000 uit bedrijfsleven)	Stichting Zoetermeer Topsport: € 25.000	Diamond Club circa € 25.000 en in diensten
5. Samenwerking met het onderwijs	Afspraken STAV met 5 VO scholen	Beperkt t.a.v. leerplicht en topsport	Een school in Haarlem is kandidaat LOOT school	Beperkt t.a.v. leerplicht en topsport/ geen LOOTscholen	*Beperkt naar BO/ VO via topsportloket Olympisch Netwerk/ *Eén school heeft ambitie voor LOOT
6. Samenhang met de breedtesport	Breedtesport als basis voor talentontwikkeling (sinds 2010)	Breedtesport als basis voor talentontwikkeling	Topsporters gelden als rolmodel voor breedtesport op wijkniveau (middels huisvesting en clinics ruil)	In kadernota terug te vinden; inzet combinatiefuncties	In kadernota terug te vinden
7. Regionale samenwerking	Nee	Initiatief voor regionale agenda op drie onderwerpen	Convenant met 7 gemeenten voor het Olympisch Plan: topsport en breedtesport	Met Den Haag en regionaal overleg Haaglanden (9 gemeenten)	In regio Kennemerland met 7 gemeenten
8. SMART doelstellingen	Nee	Nog niet	Zoveel mogelijk	Zoveel mogelijk	Zoveel mogelijk
9. Begroting	€ 250.000 (vanaf 2012 € 150.000 per jaar)	€ 30.000 per jaar voor het topsportfonds	€ 95.000 (nu t/m 2014: € 75.000 per jaar)	€ 10.000 voor Den Haag Topsport € 40.000 voor evenementen	€ 160.000 voor topsportloket en kernsporten

Conclusies uit vergelijking

In eerste instantie valt uit de vergelijking met de andere vier gemeenten (die alle vier meer inwoners hebben dan Amstelveen) op dat Amstelveen een ruimer budget ter beschikking heeft gesteld voor topsport dan deze gemeenten. Daarbij dient wel de kanttekening te worden gemaakt dat bedragen moeilijk vergelijkbaar zijn. In Amstelveen ligt de uitvoering van het topsportbeleid volledig bij de stichting (STAV), terwijl met name in Zoetermeer en Haarlemmermeer de beleidsmedewerkers van de gemeente een deel van de uitvoering voor hun rekening nemen. Evenementen worden in andere gemeenten geheel of gedeeltelijk ook uit andere bronnen betaald (citymarketing, evenementenpot). In alle gemeenten staan de financiën onder druk en moet met weinig middelen veel worden gedaan. Van de vier gemeenten heeft Haarlemmermeer de meest uitgesproken ambities op het gebied van topsport en talentontwikkeling, hetgeen ook tot uiting komt bij de realisatie van het Huis van de Sport (zwembad, sporthal en turncentrum), waar naast breedtesport ook topsport en evenementen mogelijk zijn.

STAV is succesvol geweest met betrekking tot het realiseren van bijdragen uit het bedrijfsleven. In 2009 werd € 84.000,— verkregen, in 2011 nog € 59.000,—. Deze bedragen zijn aanzienlijk hoger dan bij de andere gemeenten. Ook is er een forse opbrengst weergegeven in diensten. Niet ingeschat kan worden in hoeverre deze bedragen reëel zijn ten opzichte van wat werkelijk aan diensten is geleverd door de genoemde bedrijven.

De andere gemeenten werken allemaal samen met omliggende gemeenten, hetgeen bij Amstelveen dus niet of zeer beperkt het geval is. Ook komt naar voren dat de andere gemeenten meer aansluiten bij het landelijk beleid ten aanzien van ondersteuning van topsport en talentontwikkeling (criteria voor talenten, regionale trainingscentra, Olympisch Netwerk, et cetera).

De op Amstelveen gerichte aanpak van STAV heeft voor een aantal verenigingen en talenten voordelen gehad in de financiële ondersteuning van die verenigingen (voor talentacademies en het volleybal) en de samenwerking met het voortgezet onderwijs, sportmedische faciliteiten en de samenwerking met de VU.

Als algemene **conclusie** ten aanzien van **doelmatigheid** kan worden aangegeven dat de gemeente Amstelveen meer uitgeeft aan topsportbeleid dan vergelijkbare gemeenten, met in achtneming van de hiervoor genoemde aspecten.

Hoofdstuk 2 Conclusies en aanbevelingen

2.1 Conclusies

Op hoofdlijnen leiden de bevindingen uit hoofdstuk 1 per deelvraag tot de volgende conclusies:

1. Beschikt Amstelveen over een hoogwaardige topsportvoorziening?

- De multifunctionele topsporthal is niet gerealiseerd.
- In 2011 is de nieuwe Bankrashal tot stand gekomen. De Emergohal wordt gerenoveerd. Deze hallen voldoen niet aan de (inter)nationale normen voor topsport qua hoogte, indeling en/of tribunecapaciteit.
- Van de aanvankelijk gereserveerde € 5,7 miljoen is € 3,45 miljoen geïnvesteerd in de buitensport: onder andere aanleg en verbetering van (kunst)grasvelden en verplaatsing van een clubgebouw.
- De binnensportverenigingen zijn ontevreden over de capaciteit en mogelijkheden van de accommodaties. Dit geldt ook voor de geïnterviewde buitensportvereniging.

Amstelveen beschikt niet over hoogwaardige topsportvoorzieningen die voldoen aan de (internationale) normen.

2. Is er een topsportstructuur gerealiseerd, waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning, topsportevenementen en sponsoring verankerd worden?

- In de periode 2008 – 2011 is het gemeentelijk beleid gekanteld. Bij het aantreden van het nieuwe college in 2010 is de keuze gemaakt voor breedtesport en niet meer voor topsport. Deze beleidswijziging is echter nooit formeel door de gemeenteraad vastgesteld en naar een uitvoeringsnota vertaald.
- In de praktijk heeft STAV het accent verlegd naar ondersteuning van talentontwikkeling.
- Er is geen sprake van duidelijke (SMART) doelstellingen van het topsportbeleid.
- Er is in de periode 2008-2011 geen waarneembare monitoring door de gemeente.
- Voor talentontwikkeling, topsportondersteuning en topsportevenementen worden geen NOC*NSF en/of sportbonden maar eigen normen gebruikt.
- Er zijn zes verenigingen en circa tien individuele talenten ondersteund in het kader van talentontwikkeling. In totaal worden ruim 100 talenten ondersteund.
- De verenigingen zijn tevreden over de ondersteuning van STAV ten aanzien van talentontwikkeling.
- Positief worden gewaardeerd:
 - de afspraken met de vijf scholen voor voortgezet onderwijs;
 - de samenwerking met de Vrije Universiteit;
 - de mogelijkheden voor huisvesting en sportmedische ondersteuning.

- Kritisch wordt gekeken naar de communicatie met en betrokkenheid en zichtbaarheid van de gemeente. De afstand tussen gemeente en STAV/SAS wordt als (te) groot ervaren.
- Er zijn circa tien evenementen ondersteund, hoofdzakelijk breedtesportevenementen.
- Ondanks goede aanzetten kan niet gesteld worden dat de sponsoring geheel is verankerd in de Amstelveense aanpak, men is zoekende naar een invulling die past bij de nieuwe invulling van het (top)sportbeleid.
- Er is geen zichtbare samenwerking met de gemeente en/of Topsport Amsterdam en/of omringende gemeenten.

Op basis van de gehanteerde normen kan gesteld worden dat nauwelijks sprake is van een topsportstructuur.

3. Legt het topsportbeleid voldoende verbinding naar breedtesport, stimuleert het sportdeelname en talentontwikkeling en waaruit blijkt dat?

Bij de beantwoording van vraag 2 is duidelijk gemaakt dat in de afgelopen jaren vooral een keuze is gemaakt voor talentontwikkeling. Hierbij is ook aangegeven welke resultaten dit heeft opgeleverd. Er is sprake van een verbinding tussen breedtesport en talentontwikkeling. Enkele verenigingen (badminton en volleybal) spelen op het hoogste competitieniveau, waarvan echter niet gesteld kan worden dat hier volgens de gebruikelijke normen sprake is van topsport. De doelen zijn niet SMART geformuleerd, ook is niet zichtbaar of de sportparticipatie en de doorstroom naar topsport zijn toegenomen na de invoering van het topsportbeleid. De gemeente heeft geen rol gespeeld in het monitoren van de verbindingen van topsport naar breedtesport en talentontwikkeling.

Er is geen sprake van een topsportstructuur, maar er is wel een structuur voor talentontwikkeling ontwikkeld die is verankerd in de breedtesport.

4. Levert het topsportbeleid een bijdrage op het gebied van citymarketing en waaruit blijkt dat?

- Wat de beoogde bijdrage van topsport aan citymarketing concreet (SMART) moet zijn, is niet geformuleerd.
- Bij de evenementen die ondersteund zijn, is geen relatie met citymarketing aangegeven.
- Verondersteld kan worden dat enkele evenementen van belang kunnen zijn. Uit de beschikbare bronnen en de interviews is echter niet gebleken dat dit het geval is.
- In 2006 is op de politieke agenda van Amstelveen met name aandacht voor het bedrijfsleven vanuit citymarketing. In het kader van 'quality of life' wordt daarbij wel sport genoemd - en topsport in relatie tot breedtesport - als één van de middelen waaraan gedacht kan worden. Hieraan is verder geen uitwerking gegeven. In de politieke agenda 2010-2014 wordt (top)sport in relatie tot citymarketing niet genoemd.
- Voor zover van toepassing geven de respondenten in de interviews aan dat zij de relatie met citymarketing in de periode vanaf 2008 niet hebben gezien.

Niet vastgesteld kan worden of het (top)sportbeleid een bijdrage heeft geleverd aan de citymarketing.

5. Is het topsportbeleid in vergelijking met andere gemeenten duur?

- Het topsportbeleid heeft in vergelijking met vier andere gemeenten een hoger budget.
- De samenwerking met het bedrijfsleven levert meer op aan financiën en diensten dan bij andere gemeenten.
- Andere gemeenten maken meer gebruik van voorzieningen voor topsport en talentontwikkeling van buurgemeenten/instanties.
- Andere gemeenten hebben meer samenwerking op regionaal niveau.
- Andere gemeenten sluiten bij de activiteiten voor talenten meer aan bij landelijke normen.

Het topsportbeleid kost in vergelijking met vergelijkbare gemeenten meer.

6. Bestuurlijk

Het topsportbeleid dat door de raad was vastgesteld blijkt in de praktijk niet te zijn uitgevoerd. Dit beleid is door verschillende deelbesluiten en door de invulling in de uitvoering fundamenteel gewijzigd. De raad heeft zich daarover niet duidelijk uitgesproken, de nieuwe kaders zijn niet door de raad vastgesteld.

De raad heeft zijn kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van het (top)sportbeleid niet voldoende invulling gegeven.

2.2 Aanbevelingen

De oorspronkelijke ambities met betrekking tot topsportbeleid zijn niet gerealiseerd. In de loop van de afgelopen vier jaar is door de gemeente Amstelveen voor een andere richting gekozen. Opvallend is dat deze niet helder is vastgelegd in beleidsdocumenten en besluiten van de gemeenteraad. Al werkende is wel sprake van een aantal voor de sport in Amstelveen positieve ontwikkelingen. De keuze om in te zetten op talentontwikkeling in relatie tot de breedtesport is door verschillende betrokkenen positief ontvangen. Op dat terrein is in de afgelopen vier jaar veel gerealiseerd. In feite kan worden volstaan met de volgende aanbevelingen:

1. Verzoek het college om in nauwe samenwerking met betrokkenen voorstellen te ontwikkelen voor een sportbeleid dat voor de middellange termijn (bij voorbeeld 2013 – 2022) op Amstelveense schaal leidt tot:

- meer sportende Amstelveners;
- een gezonde Amstelveense bevolking;
- vitale sportverenigingen;
- een transparant en doelmatig accommodatiebeleid;
- ruimte voor de ontwikkeling van talenten;
- het benutten van mogelijke kansen voor topsportverenigingen;
- samenhang in de organisatie van sportevenementen;
- afstemming met Amsterdam en andere regiogemeenten;

- betrokkenheid van het bedrijfsleven.

Voorwaarden om dit te realiseren:

- Analyse van de taakstelling van een sportbedrijf, zoals de huidige SAS, in samenhang met de huidige STAV en de gewenste samenhang (mogelijke fusie) tussen deze twee stichtingen.
 - Nauwe betrokkenheid van de verenigingen en andere instanties (op het gebied van gezondheid en welzijn bij voorbeeld) bij het op te stellen beleid.
 - Analyse van het accommodatiebeleid gericht op doelmatigheid en doeltreffendheid.
 - Inspelen op landelijke ontwikkelingen en kansen, zoals het Olympisch Plan en het programma 'Sport en bewegen in de buurt' (aanstellen buurtsportcoaches, sportimpuls, et cetera).
 - Uitbouw van de samenwerking met het bedrijfsleven (founders).
 - Analyse van mogelijke samenwerking met andere gemeenten en/of topsportstichtingen.
2. Verzoek het college een uitvoeringsplan voor het sportbeleid te ontwikkelen dat als basis kan dienen voor onder meer de subsidieverlening aan en uitvoeringsovereenkomst met SAS/STAV dan wel de opvolger van deze stichtingen. De uitvoeringsovereenkomst omvat de prestatieafspraken met SAS/STAV.
 3. Verzoek het college periodiek te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van het sportbeleid.

Bijlage 1 Normenkader

Deelvraag	Norm
1) Beschikt Amstelveen over een hoogwaardige topsportvoorziening?	Amstelveen beschikt over een hoogwaardige topsportvoorziening. <i>Te meten via:</i> - De mate waarin de topsportvoorzieningen voldoen aan de (inter)nationale normen, zoals gehanteerd door NOC*NSF. - De mate waarin de voorzieningen voldoen aan de normen van de betreffende sportbond(en). - De mate waarin de voorzieningen voldoen aan de normen van de betreffende topsportverenigingen/topsporters.
2) Is er een topsportstructuur gerealiseerd, waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning, topsportevenementen en sponsoring verankerd worden?	Amstelveen heeft een topsportstructuur gerealiseerd, waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning, topsportevenementen en sponsoring zijn verankerd. <i>Te meten via:</i> - De doelen zijn SMART geformuleerd. - De gemeente monitort de topsportstructuur met betrekking tot talentontwikkeling, topsportondersteuning en topsportevenementen. - De mate waarin talentontwikkeling, topsportondersteuning en topsportevenementen voldoen aan de (inter)nationale normen, zoals gehanteerd door NOC*NSF. - De mate waarin deze elementen voldoen aan de normen van de betreffende bond(en). - De mate waarin deze elementen, inclusief sponsoring voldoen aan de normen van de betreffende topsportverenigingen/topsporters. - De mate waarin sprake is van verankering van de sponsoring volgens de normen van het betreffende bedrijfsleven.
3) Legt het topsportbeleid voldoende verbinding naar breedtesport, stimuleert het sportdeelname en talentontwikkeling en waaruit blijkt dat?	Het Amstelveense topsportbeleid legt voldoende verbinding naar breedtesport en stimuleert sportdeelname en talentontwikkeling. <i>Te meten via:</i> - De doelen zijn SMART geformuleerd. - De mate waarin de sportverenigingen de verbinding van het topsportbeleid naar de breedtesport en talentontwikkeling ervaren. - De gemeente monitort de verbinding van topsport naar breedtesport en talentontwikkeling. - Na de invoering van topsportbeleid is zowel de sportparticipatie als de doorstroom naar topsport toegenomen.

Deelvraag	Norm
4) Levert het topsportbeleid een bijdrage op het gebied van citymarketing en waaruit blijkt dat?	Het Amstelveense topsportbeleid levert een bijdrage op het gebied van citymarketing. <i>Te meten via:</i> - In het beleid is de beoogde bijdrage van topsport aan citymarketing vastgelegd en SMART geformuleerd. De gemeente monitort de bijdrage van topsportbeleid aan citymarketing. - Na de invoering van topsportbeleid is sport één van de pijlers van de citymarketing van Amstelveen.
5) Is het topsportbeleid in vergelijking met het topsportbeleid in andere gemeenten duur?	Het Amstelveense topsportbeleid is in vergelijking met het topsportbeleid in andere gemeenten niet duur. <i>Te meten via:</i> - Analyse van vergelijkende cijfers.

Bijlage 2 Kader: Topsportbeleid in Nederland

Ons land op een plaats bij de eerste tien landen van de internationale sportwereld. Dat is de ambitie van NOC*NSF. Om die ambitie te kunnen blijven verwezenlijken is het beleid van NOC*NSF gericht op optimale omstandigheden voor topsporters en topsportcoaches, een professionele organisatie van de Nederlandse topsport, de marketing en de financiering van topsport.

Daarvoor moeten we in Nederland zorgvuldig omgaan met het talent dat we hebben. Het 'Masterplan Talentontwikkeling 2006-2010' vormt hiervoor de basis.

Talentidentificatie en regionale talentontwikkeling zijn de nieuwe speerpunten.

Het topsportbeleid van NOC*NSF richt zich op een vaste positie bij de tien beste landen van de wereld. Eén van de voorwaarden daarvoor is dat topsporters zich optimaal kunnen voorbereiden op topsportprestaties. Aanvullend op de investeringen van de sportbond biedt NOC*NSF ter ondersteuning verschillende financiële en materiële voorzieningen.

Wanneer ben je topsporter?

Binnen de sport in Nederland wordt de volgende definitie van topsporter gehanteerd:

"Je bent topsporter als je internationaal op het hoogste senioreniveau (EK's, WK's en Olympische Spelen) meedoet, binnen een erkend topsportprogramma."

De topsporters worden door NOC*NSF ingedeeld in topsporters met de A-status of HP-status en topsporters met de B-status. Je kunt alleen de A-, HP- of B-status verkrijgen als je internationaal uitkomt en presteert in een Categorie 1-topsportprogramma.

CTO's en NTC's

Door de sport (Masterplan Talentontwikkeling, 2006-2010) en het Ministerie van VWS (nota 'Tijd voor Sport' en beleidsbrief 'De Kracht van sport', oktober 2007) is verbetering van de landelijke (top)sport infrastructuur en de omgeving van de sporter één van de speerpunten.

Concreet is er gewerkt aan de ontwikkeling van Centra voor Topsport en Onderwijs (CTO's) en Nationale Topsport Centra (NTC's):

'Fulltime trainen door de hoogste nationale senioren- en talenteselecties'.

Een (beperkt) aantal Centra voor Topsport en Onderwijs zorgt voor optimale randvoorwaarden voor de hoogste nationale senioren en talenten (ook wel senioren -1 genoemd) topsportprogramma's van bonden. Uniek aan deze centra is dat op één locatie fulltime trainen, studeren en wonen optimaal te combineren is. Met minimale reistijden. In concurrerende landen bestaan dergelijke locaties waar topsportprogramma's, voorzieningen en kennis gebundeld zijn al lang(er). In CTO's zijn minimaal zes sporten met tien topsportprogramma's ondergebracht.

Een bundeling in CTO's is niet voor iedere sporttak geschikt. Een beperkt aantal sporten is locatiegebonden vanwege bijvoorbeeld de aanwezigheid van een specifieke trainingsaccommodatie op een bepaalde plaats (zoals zeilen in Den

Haag). Voor dergelijke Nationale Topsport Centra zal dezelfde kwaliteit moeten worden nagestreefd als voor een CTO. Sinds 2009 zijn er vier geaccrediteerde CTO's: Amsterdam, Heerenveen, Arnhem (Papendal) en Eindhoven.

Geaccrediteerde NTC's bevinden zich in Utrecht (waterpolo), Den Haag (zeilen, beachsporten) en Sittard (triathlon, polsstokhoogspringen).

Olympisch Plan 2028

In het Olympisch Plan 2028 zijn ambities geformuleerd. Die betreffen naast topsport, sportparticipatie en het organiseren van topsportevenementen ook maatschappelijke aspecten, zoals welzijn, economie, ruimtelijke ordening en de media-aandacht voor sport. Wie ambities heeft, heeft ook dromen. Dromen over de bijdrage van sport aan een betere maatschappij. Het Olympisch Plan 2028 is de ambitie om met sport in de volle breedte een bijdrage te leveren aan Nederland, met veel positieve effecten nu en in de toekomst. En met de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 in Nederland als inspirerend perspectief en mogelijke uitkomst. Het Olympisch Plan 2028 is de drager van de ambities op het gebied van top- en breedtesport in Nederland in de komende jaren.

Andere voorbeelden van topsportbeleid

De laatste jaren krijgt topsport in toenemende mate een eigen plaats binnen het gemeentelijk beleid. De achterliggende gedachte is dat topsport en breedtesport onlosmakelijk verbonden zijn en elkaar onderling versterken. De maatschappelijke betekenis van topsport uit zich met name in de relatie met de breedtesport. Vooral door het grote aantal actieve deelnemers aan en toeschouwers bij sportactiviteiten.

Betekenis van topsport voor de gemeente (bron: VSG):

- Topsport heeft vergelijkbare, intrinsieke waarden op het gebied van ontplooiing, sociale integratie en gezondheid als de breedtesport.
- De topsporter is een rolmodel en een voorbeeld voor de jeugd. Topsport zet veel mensen (en vooral jongeren) er toe aan zelf ook te gaan sporten. Identificatie en ontwikkeling van zelfvertrouwen zijn hierbij sleutelwoorden. Vooral het grensverleggende aspect van topsportbeoefening boeit mensen en levert herkenningmogelijkheden op. De voorbeeldfunctie van topsporters kan een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van alle jongeren.
- Topsport heeft een stimulerend effect op de breedtesport. Het kan mensen enthousiasmeren om zelf te gaan sporten.
- Topsport is een uitbreiding van de mogelijkheden voor passieve recreatie en topsportevenementen zijn sociale ontmoetingsplaatsen.
- Topsport bevordert het imago en de economie van de stad.
- Topsport is een bron van werkgelegenheid en genereert inkomsten uit onder meer horeca, verhuur en verkoop sportartikelen.

Diverse grote en middelgrote gemeenten hebben beleid geformuleerd ten aanzien van topsport. Hierin is vaak geen sprake van aansluiting op het landelijk beleid, zoals geformuleerd door NOC*NSF. Vaak maken gemeenten eigen invullingen van hun topsportbeleid. Daarbij kan bij voorbeeld sprake zijn van het ondersteunen van (topsport)verenigingen en/of (top)sporters en/of het organiseren van (top)sportevenementen. Indien samengewerkt wordt met sportbonden is soms sprake bij het aansluiten bij het landelijk beleid. Zo ontstaan er steeds meer regionale trainingscentra (RTC's), in samenwerking met sportbonden, waarbij sprake kan zijn van landelijk vastgestelde criteria voor de sporten en talenten die een programma volgen in een RTC.

Een aantal provincies is eveneens actief op topsportgebied, zoals Noord-Brabant, Limburg, Gelderland en Drenthe. Hierbij is dan beleid ontwikkeld ten behoeve van topsportaccommodaties, topsportevenementen en talentontwikkeling. De provincie Noord-Holland heeft zich gericht op talentontwikkeling en evenementen, echter sinds 2011 is geen sprake meer van topsportbeleid. Overigens ondersteunen de provincies het Olympisch Plan (via het IPO).

Ook scholen hebben topsportbeleid: bij voorbeeld ROC's en Hogescholen ondersteunen talentvolle sporters via een specifiek op hen gericht beleid. Dat geldt ook voor de zogenaamde LOOTscholen voor voortgezet onderwijs. ook kan sprake zijn van een samenwerking tussen onderwijsinstututen en CTO's, NTC's of RTC's.

Bijlage 3 Bronnen

- Documentatie NOC*NSF (topsport/Olympisch Plan)
- Amstelveen, ook topsportstad? (mei 2007)
- Concept-nota herijking sportbeleid (september 2009)
- Memo: 'twaalf wensen van het Amstelveens Sportbedrijf en STAV voor het sportbeleid 2010 - 2014 (februari 2010)
- Websites gemeente Amstelveen en Amstelveen topsport
- STAV: 2009/2010 onze resultaten....
- Jaarverslag 2009 Stichting Topsport Amstelveen
- Jaarverslag 2011 (concept) Stichting Topsport Amstelveen
- Jaarverslagen/jaarrekeningen SAS (2007/2008/2009/2010)
- Subsidieverordeningen en -vaststellingsovereenkomsten met STAV

Bijlage 4 Gehouden interviews

Functie	Naam	datum
Wethouder	J. Levie	18/4 m
Beleidsmedewerker sportzaken	mevrouw W. de Jong	18/4 m
Directeur STAV/SAS	D. Landsaat	18/4 m
Management STAV	G. Braam	18/4 m
VV Amstelveen	C. Groenhuijzen	8/5 m
TVC Amstelveen (volleybal)		
BV Van Zijderveld (badminton)	R. van Zijderveld	9/5 m
AV Startbaan (atletiek)	I. Bouwman	8/5 m
FIT Amstelveen (turnen)	G. Hoohenkerk	8/5 m
Topsporters/talenten	R. Thung (ook voormalig lid RvT STAV en huidig voorzitter KNLTB)	8/5 t
	mevrouw U. van de Anker (moeder van Daniel, schermen)	9/5 t
	Amber den Heyer (dressuur)	9/5 t
Raadsleden :	- de heer S. Mager (GL)	16/5 t
	- de heer F. Adriaans (SP)	21/5 t
	- de heer V. Frequin (VVD)	9/5 t
	- de heer M.J. Alink (D'66)	11/5 t
Verantwoordelijke voor citymarketing	Gesproken met beleidsmedewerker, geen relatie tussen citymarketing topsport	18/4 t
Bedrijfsleven	de heer Pfeiffer (RABO)	7/5 t
	de heer Limberger (Zorg & Zekerheid)	9/5 t
Sportbonden: - Nevobo (volleybal) - NBB (badminton)	M. Broere (manager topsport)	24/5 t
	M. van Dooremalen (voorheen technisch directeur)	20/6 t
Gemeente Amsterdam Topsport Amsterdam	mevrouw P. Mars	24/5 t
	F. van Rooijen	29/5 t
Lokale/regionale media:	A. Gerritsen (Amstelveens Nieuwsblad)	31/5 t
Referentiegemeenten	Haarlem, mevrouw M. Boxhoorn	31/5 t
	Haarlemmermeer, C. van der Kwaak	6/6 t
	Zoetermeer, mevrouw K. van Drimmelen	7/6 t

m = mondeling

t = telefonisch